

P U B L I C A T I E.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden aan derzelver Medeburgers: Het verschijnen van Engelsche en Fransche Oorlogschepen op onze Kusten en het binnenrukken van een Fransch Leger in België, met het aangekondigd oogmerk om met geweld de uitvoering aan te vangen van eene overeenkomst, tot welke de eer en het belang der natie verboden hebben toe te treden, heeft het ten pligt gemaakt om al die middelen in gereedheid te brengen, welke zijn voorgeschreven tot verdediging van den Vaderlandschen grond.

Onze geëerbiedigde Koning, die in den kommervollen tijd welke wij beleven, steeds met standvastigheid en trouw, werkzaam is om het algemeen belang te beschermen, heeft daarom bij besluit van den 17 dezer, de formatie en organisatie der reserve Schutterij bevolen.

Van allen dus die daartoe behooren wordt eene opoffering, — de vervulling van eenen heiligen pligt, — gevorderd, die een ieder, welke zijn Vaderland lief heeft, voorzeker gewillig brengen zal.

Wanneer de nood het vorjert, zal immers elk Nederlander gaarne zijnen arm leenen tot verdediging van den dierbaren geboortegrond om de eer en de regten der Natie te beschermen en een' eervolven vrede te erlangen, waarvan alleen het herstel van algemeene welvaart en voorspoed kan worden terug verwacht.

De zamenstelling der reserve Bataillons brengt evenwel niet mede eene dadelijke dienstprestatie, — neen! de manschappen die daartoe behooren, zullen in hunne Gemeente blijven om hun dagelijks bedrijf te kunnen uitoefenen, en niet eerder als de toestand van het Vaderland zulks vordert, op uitdrukkelijk bevel van den Koning, in de verzamelpaatsen vereenigd worden.

Bovendien wordt bij de gedachte Korpsen de plaatsvervanging tot den ouderdom van 45 jaren toegestaan en alzoo voor hun, die zulks verlangen mogten, gemakkelijker gemaakt.

En nu nog een woord tot U, waarde Medeburgers! die tot de diensten der Schutterij niet geroepen zijt en evenwel de vermogens bezitten om de wapenen aan te gorden; ook op U rust de pligt om het Vaderland in nood bij te staan; om alle aanradingen van herzelive te helpen weren en voor de bewaring van inwendige rust mede dienstbaar te zijn.

Zoo velen het dus zijn kan, roepen wij, in naam des Vaderlands op, om zich aan de reserve Schutterij aan te sluiten, en om zich daartoe vrijwillig aan te geven, waartoe dagelijks op het Stadhuis gelegenheid zal zijn.

Eendragt maakt magt! Gedachtig aan deze spreuk, mogen wij, met hulp van het Opperwezen, vertrouwen, dat onze vereenigde krachten toereikend zullen zijn om de eer en het belang van het dierbaar Vaderland tegen elke vijandige aanranding te beschermen; — dat wij ons daarna zullen mogen verheugen over het behoud van alles hetgeen het dierbaarste is; en dat rust, vrede en algemeene welvaart met hare zegeningen tot ons zullen wederkeren.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt waar zulks, binnen deze Gemeente te geschieden gebruikelijk is.

Leeuwarden,
den 26 November 1832.

Burgemeester en Wethouders voorvoemend,
THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelve,
M. S. DE WAL.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 25 November. In een der Duitse bladen leest men een betoog uit Berlijn, dat de sterkte van Pruisen alleen zekerheid aan Europa geven kan voor rust en voor vrede, en dat het daartoe wenschelijk schijnt, dat Pruisen niet langer op de zijde van zijn langwerpige grondgebied door Hanover wordt bedreigd, hetwelk de gemeenschap tusschen den zetel des Rijks en de ver vooruitliggende Rijnprovincien stremmen kan. Daartoe zou Hanover niet verder onder het gebied van een Engelschen Koning behoeven te staan, maar veeleer met Pruisen moeten vereenigd worden, om eene mogendheid daar te stellen in Noord-Duitschland, die een vasten scheidsmuur tegen botsingen van het Oosten en Westen van Europa zou opleveren, en de inwoners van Hanover een eigenaardiger verbandenis te doen aangaan met de Duitse volkeren, waarop het zoo veel nauwer betrekking heeft dan op de Engelschen.

AUGSBURG, den 18 November. Van de Poolse grenzen wordt, onder dagtekening van den 1sten dezer, geschreeven, dat de troepenbewegingen in Polen nog altijd voortduren, terwijl men bovendien zegt, dat er eene sterke reserve in het koninkrijk zal binnenrukken. Het ingewikkelde der Belgische kwestie is vermoedelijk de reden dezer beschikkingen. Men zou te Petersburg van meening zijn, dat, wijl de zaken thans hare beslissing naderen, men in het geval zou kunnen komen van spoedig te moeten handelen. Bij de Russische marine zouden evenzeer toebereidselen worden gemaakt, eene op hand zijnde uitruising van alle bruikbare oorlogschepen betreffende. Voor de vloot zouden er aannemende contracten van levensmiddelen voor 9 maanden gesloten zijn. Naar al wat men verneemt, gevoelen de monarchale regeringen dat zij niet lijdelijk kunnen verblijven, wanneer men den Koning der Nederlanden wil dwingen, tot eiken prijs en ten nadeele zijner oude staten met de Belgen in schikking te komen.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 17 November. Het gedeelte van het vereenigd eskader, het welk tot dus verre te Deal was verbleven, is gisteren uitgezeld om op de Hollandsche kusten te gaan kruisen. De *Conway*, kapt. *Eden*, heeft wederom twee Hollandsche Oost-Indienvaarders, van Batavia naar Rotterdam bestemd, opgebracht; dezelve zijn de *Maria*, kapt. *Pronk* en de *Henrietta Clasina*, kapt. *Fusch*.

Van den 20sten. Den 16den is de admiraal *Malcolm* met de linie-schepen *Donegal* en *Talavera*, benevens een fregat en twee stoomschepen, gelijk ook de fransche schout-bij nacht *de Villeneuve*, met het fregat *Sirène* en eene korvet, van Duins naar de hollandsche kust gesteevend. Den 17den zijn de britsche linie schepen *Spartiate* en *Revenge* van Portsmouth te Duins aangekomen, en den 19den is laatstgenoemd schip mede naar de Noordzee verteld. — De *Talavera* en het fransche fregat *Calypso* zijn des nachts tegen elkander aangezeild, en den 18den uit zee te Margate binnengegeloopen; zij hebben beide aanzienlijke schade bekomen, en gaan naar Sheerness, om te repareren. In onze scheepsreizen wordt de schuld van dit ongeval aan het fransche vaartuig geweten, als hetwelk de *Talavera*, niettegenstaande deze de gebruikelijke seinen deed, heeft overzeild. — Den 19den lagen te Duins de *Spartiate*, benevens 3 kleinere britsche vaartuigen, en het fransche linie-schip *Suffren* met het fregat *Melpomène*. — De *Malabar* en *Cornwallis*, elk van 74 stukken, worden te Devonport uiterust, en zullen zich, naar men meldt, eerlang bij het eskader van den admiraal *Malcolm* gevoegen. — Uit bijzondere berichten blijkt, dat, na het vertrek van den admiraal *Malcolm*, en vóór de komst der *Revenge* en *Spartiate* te Duins, onder de britsche zeelieden veel misnoegdheid heeft geheerscht, dat zij onder het bevel stonden van een der fransche officieren, als welke destijds onder de aanwezige commandanten de oudste in rang was.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 20 November. Gisteren ochtend is de telegraaf van oogenblik tot oogenblik gemaakt geworden, ter bekoming van berichten uit Holland en Pruisen; der twee haalen, zegt men, eene wijziging in de aanspraak van den troon te weeg gebracht. Tegen twee ure is de Koning naar het hotel der afgevaardigden gereden en heeft dezelve de zitting der Kamers met de volgende aanspraak geopend:

Mijne Heeren de Pairs, Mijne Heeren de Afgevaardigden!
Het heeft mij geluk, na eene lange schieding, uwe kunde en steun te mogen wederzien. In dezen tusschentijd is mijn gouvernement aan zware beproevingen onderworpen geweest. Door eigene kracht is het dezelve te boven gekomen; het heeft over de reeds in gereedheid

„Door de edelmoedigheid onzer instellingen, door onzen eerbied voor de waarborgen der algemeene vrijheid bezorgd, hebben zij de kracht eener wettige en gematigde staatkunde miskend. Te Parijs in naam der republiek, in het Westen in den naam der tusschenkomst, hebben zij de openbaring der gevestigde orde geschilderd. De republiek en de tusschenkomst zyn verworpen geworden.

„Le dagen van 5 en 6 Junij hebben de broedsteking en onrust der kweekers van regeringsloosheid aan den dag gelegd. Zij hebben haren hoe gevaarlijk alle staatkunde zijn zou, die onder scheldende harstogten zou willen sparen in plaats van beteugelen.

„De constitutionele monarchie heeft hare ware vrienden en hare ware verdedigers

erkend in die onverschrokken nationale garde, in die dappere en getrouwe militairen, zoo misdadige ondernemingen met zoo veel kracht te keer gegaan zijn.

„Ik ben gelukkig genoeg geweest dat mijne tegenwoordigheid, de goede burgers aanmoedigende, het eind van het oproer bespoedigd heeft.

„Men heeft gezien hoeveel krachts de ondersteuning der natie verschaffen kan aan eenen constitutionelen Koning, gedwongen zijne toevlucht tot de wapenen te nemen, om eene kroon te verdedigen, welke hij geroepen geworden is te dragen en instellingen, welke hij gezworen heeft te handhaven.

„Wij hebben in het Westen opstanden en gruwelbedrijven te betreuren gehal. De massa der bevolking heeft daaraan geen deel genomen, en alom waar de rebellie uitgebersten is, heeft zij zich snel verwonnen gezien. Dat derhalve de misdadige bewerkers van den burger-oorlog, die zoo vele malen reeds onze gewesten geteisterd heeft, alle hoop op eene, in onze oogen even als in de uwe onmogelijk geworden omwenteling verliezen; want zij zou ons eenstemmig vinden om haar te bestrijden, steeds getrouw aan onze eeden en bereid om ons lot met dat van het vaderland te vermengen.

„Eene onlangs plaats gehad hebbende en voor de algemeene rust beslissende gebeurtenis zal de laatste begoocheling dier partij doen verdwijnen.

„Mijne Heeren! te Parijs zoowel als in het Westen heeft mijn gouvernement, van de bestemde wetgeving, al de veerkracht moeten ontleenen, die met de regvaardigheid bestaanbaar was. Gelijke misdaden vorderden gelijke beteugeling. Ook moesten de verdedigers der orde en vrijheid in het vaste besluit der regering den steun vinden, dien zij daarvan verlangen.

„Gij zult te onderzoeken hebben, of onze wetgeving te dien opzichte geen overzigt en volledigmaking behoeft, en door welke maatregelen gelijklijk en de veiligheid van den staat en de vrijheid van allen gewaarborgd kunnen worden.

„Het is door volharding op het pad van gematigdheid en recht, dat wij ons aan de grondbeginselen onzer roemruchtige omwenteling getrouw zullen toonen. Dit is het stelsel hetwelk uwe medewerking versterkt, en hetwelk voor u, met zoo veel standvastigheid, dien bekwamen en moedigen staatsdienaar gehandhaafd heeft, wiens vertes wij betreuren.

„Reeds doen de heilrijke uitwerkselen dier staatkunde zich stom gevoelen. Binnenlands herleeft het vertrouwen; handel en nijverheid hebben hare vlugt hernomen. De Voorzienigheid heeft hare schatten over onze velden uitgestort. De peesl, die ons zoo wredeijk geteisterd heeft, is van ons verwijderd, en alles belooft ons het spoedige herstel der rampen, die ons hebben doen zuchten.

„Buitenslands zijn de onderpanden van den nationalen voorspoed niet minder verzekerd. De innige vereeniging, nu onlangs nog nauwer tusschen Frankrijk en Groot-Brittannië toegehaald, zal voor beide de natien eene vruchtbare bron van welvaart en van kracht, voor geheel Europa een nieuwe waarborg van vrede wezen.

„Een eenig vraagstuk kon in Europa nog eenige ongerustheid baren. Ondanks de pogingen van mijn gouvernement, bleef het traktaat van 15 November 1831, hetwelk de laatste hand aan Belgiens en Hollands scheiding moest leggen, onuitgevoerd. De middelen van verzoening schenen uitgeput en het doel was niet bereikt.

„Ik heb geoordeeld, dat zulk een staat van zaken niet kon voortduren, zonder Frankrijks beargen en waardigheid in de waagschaal te stellen. Het oogenblik was daar, om voor de uitvoering der traktaaten te zorgen en de verbindtenissen, jegens België aangegaan, te vervullen. De Koning van Groot-Brittannië heeft in dit gevoelen gedeeld. Onze beide vlaggen wapperen te zamen voor de monden der Schelde. Ons leger, welks krijgstrucht en goede geest deszelfs dapperheid evenaren, komt op dit oogenblik onder de wallen van Antwerpen.

„Den Koning der Belgen eene geliefde dochter schenkende heb ik, door eenen nieuwen band de innige vriendschap (*l'intimité*) der beide volken versterkt. De akte welke die plechtige vereeniging geheiligd heeft, zal u onder het oog gelegd worden.

„Desgelijks heb ik aan mijne ministers bevel gegeven, om u het traktaat mede te deelen, den 4 Julij 1832 tusschen mijn gouvernement en dat der Vereenigde Staten van Amerika gesloten. Deze overeenkomst maakte een eind aan de wederkerige vorderingen der beide landen.

„Gij zult even zeer kennis nemen van het traktaat, bij hetwelk Prins *Ossio* van Beieren tot den troon van Griekenland geroepen wordt.

„Ik zal u de middelen moeten vragen om, solidair met mijne bondgenooten, eene leening te kunnen waarborgen, onmisbaar vereischt om den nieuwen staat, dien onze zorgen en onze medewerking grondvest hebben, te bevestigen.

„Ik wensch dat onze fundamentele wetgeving zoodra mogelijk volledig gemaakt worde. De wetten, bij art 69 van het charter aangekondigd, zullen in den loop dezer zitting voorgelegd worden. Gij zult te raadplegen hebben over de verantwoordelijkheid der ministers, over de departementale en municipale besturen, over de inrigting van het openbaar onderwijs, over den staat der ... (*Hier is onze van Parijs ontvangene kopij niet leesbaar; er schijnt officiers te staan*).

„Verscheidene andere wetten, van geringer staatkundig gewigt, maar van een groot belang voor de aangelegenheden des lands, zullen u insgelijks voorgelegd worden.

„Het spijt mij, u niet reeds nu de vermindering der staats-lasten te kunnen voorzien. Onze pligten jegens Frankrijk en de omstandigheden, in welke wij geplaatst zijn, leggen ons nog zware offers op. Edoch de op hand zijnde schikking der algemeene zaken van Europa veroorlooft ons het eind daarvan te zien doorschemeren. De toekomst vertoont zich ons onder gunstige voorteekenen. Het crediet handhaaft en versterkt zich en teekenen, waarop men zich verlaten kan, verkondigen den vooruitgang van den nationalen rijkdom.

„Nog eenige pogingen en de laatste sporen der ongerustheid, die van eene groote omwenteling onafscheidelijk is, zullen uitgewischt zijn. Het gevoel der vastheid zal in aller gemoederen terug keeren; Frankrijk zal een vol vertrouwen in deszelfs toekomst vatten, en alsdan zal de dierbaarste mijner wenschen vervuld worden, die namelijk, mijn vaderland te zien oprijzen tot al die welvaart waarnaar het recht heeft te dingen, en te mogen zeggen dat mijne pogingen niet nuttelos geweest zijn, om het deszelfs lotsbestemmingen te doen bereiken.

(Correspondentie van den 19den)

Er is een aanslag op het leven des Konings gedaan. Een op de Pont-Royal stand man, heeft bij het voorbij rijden des Konings, en den tromp ragenoeg tegen den Koning, een pistoolschot tegen denzelfden gelost.

De elending, wiens hand onzeker moet geweest zijn, heeft zijn doel gemist; hij heeft oogenblikkelijk zijn pistool over de rijen der soldaten heen geworpen.

„Deze gebeurtenis heeft den voortgang van den trein niet gestuit gehad. Na de opheffing van de koninklijke zitting hebben de beide kamers zich in massa met eene menigte burgers van alle rangen naar de Tuilleries begeven, ter betuiging van hunne diepe verontwaardiging; dit gevoel is algemeen door de hoofdstad, waar de volmaaktste orde onafgebroken is blijven heerschen.

Heden morgen hebben de afgevaardigden der oppositie eene voorbereidende bijeenkomst gehouden. Het schijnt dat men in deze zamenkomst, evenmin als in eene andere der ministeriele afgevaardigden, niet heeft kunnen eens worden omtrent het in de kamer te houden gedrag.

Van den 21sten. Er is verschil omtrent de lezing van een gedeelte der koninklijke aanspraak. Voor de zinsnede, waarin de Koning van de vereeniging tusschen Frankrijk en Groot-Brittannië spreekt, moet nog deze uitdrukking voorkomen: „Ik heb alle reden om op de vredelevende gezindheden der vreemde mogendheden, en op de verzekeringen, welke ik dagelijks daarvan ontvang, te rekenen.” Deze paragraaf komt in sommige der eerste afschriften en zelfs in de eerste afschriften van het ministeriele blad *le Nouvelliste* niet voor. Zij schijnt zich in de afschriften, welke voor het houden der aanspraak bekomen zijn, niet bevonden te hebben, intusschen acht men haar nog minder stillig dan hetgeen gewoonlijk over het onderwerp gezegd wordt.

B E L G I E.

ANTWERPEN, den 22 November. Gisteren heeft de maarschalk *Gérard* zich alhier opgehouden, en met den kolonel *Buzen* eene lange Conferentie gehad. Heden avond zal het hoofdkwartier te Mersxem zijn, en zal de maarschalk er overnachten; hij zal zich te dezer plaats vestigen als het punt van waar hij, gedurende de berenning der vesting, het gemakkelijks de krijgswegeningen zal kunnen dekken.

Woensdag zijn alhier een aanzienlijk getal Belgische soldaten aangekomen, die van de grenzen komen, waar zij overal door de Franschen worden afgelost, die derwaars in menigte oprukken. Men meende, dat het getal hunner mannschap, die

Woensdag tusschen Meixem en de grenzen stond, ongeveer 15 oco bedroeg. Overal, waar Franschen komen, moeten de Belgen afstrekken, en wanneer men aan de Franche officieren vraagt, waarom men ten minste de Belgen niet aan de grenzen laat staan, antwoorden deze, dat het van belang is, dat het Fransche leger wel bewaakt worde, en zij daarom zelve de buitenposten bezetten.

De generaal *Nègre* en *Haxo* zijn in het bijzonder met het beleg belast. Zij bevinden zich te Berchem, alwaar voorloopig het hoofdkwartier der genie en artillerie is geplaatst. De Maarschalk heeft aldaar zich een optrekje verschaft.

In Vlaanderen staat de divisie van *Tiburce Sebastiani* te St. Nicolaas. Met ieder oogenblik zal zij bevel tot oprukken ontvangen. Zij zal het Vlaamsche Hoofd moeren aantasten, zoodra van dien kant de operaties beginnen.

Den 21sten zal de geheele armee hare beweging hebben volbragt; den 22 en 23sten zal zij bepaaldelijk hare stellingen bezetten. Den 24sten zal dus de maarschalk vanden generaal *Chassé* het kasteel kunnen opschepen.

Volgens een der brusselsche bladen zoude de heer *Thorn* den 23sten dezer tegen den heer *Pescatore* moeten worden uitgewisseld.

De maarschalk *Gérard* heeft het fransche noorder-leger bij dag-orde den mislukten aanslag op het leven van Koning *Philips* aangekondigd. — Ook in het fransche hoofdkwartier blijft het niet onopgemerkt, dat de maarschalk tot dus verre nog geene proclamatie of dag-orde aan zijne troepen heeft uitgevaardigd, betrekkelijk hunne zending in België.

NEDERLANDEN.

MAASTRICHT, den 21 November. (Uittreksel uit een brief.) Van het Inrukken der Fransche troepen in België worden wij alhier tot nog niets gewaar, dan hetgeen wij uit de Brusselsche dagbladen, die geregeid alhier aangebragt worden, vernemen; alles blijft dus in de volste rust. De levensmiddelen worden ons als vroeger door de buitenlieden aangebragt. Men gaat voort met de stad hoe langer hoe meer te versterken; er worden nog dagelijks boomen in den omtrek voor het gebruik der versterking geveld en vervolgens alhier binnen gebragt. Sedert eenige dagen liep reeds het gerucht alhier, dat er weder eenige Belgische troepen in den omtrek van Tongeren waren aangekomen en deze digter bij Maastricht zouden gelegd worden; van daag heeft de militaire verkenning uit de stad wezenlijk een detachement kavallerie op driekwart uur afstand van de stad bejegend. Laatsleden Zondag is het geboortefeest van Hare Majesteit met de meeste plegtigheid gevierd; na de godsdienst-oefeningen bij de onderscheidene gezindheden, werd er groote parade gehouden; het geheele garnizoen defileerde vervolgens voor Z. E. den heer opperbevelhebber, en het feest werd besloten door een prachtig théé-dansant ten huize van den generaal, waarop de hoofden verscheidene andere officieren, benevens de civiele ambtenaren en andere ingezetenen, waren genoodigd. Van de Pruisen hooren wij niets anders, dan dat een aantal huiner troepen in den omtrek van Aken zoude zijn aangekomen.

's GRAVENHAGE, den 21 November. De jongste berichten van het kasteel van Antwerpen en de daartoe behorende sterken houden in, dat onder derzelver bezettingen de best mogelijke geest heerscht. Volgens de laatste dier berichten, van den 20 dezer, bespeurde men toen in de omstreken van het kasteel nog hoegenaamd geene bewegingen. De troepen hebben de bomvrije lokalen betrokken. Alles is er nog steeds werkzaam met het versterken en vermeerderen der verdedigings-middelen. De gansche bezetting geniet de beste gezondheid en is vol moed.

Laatsleden Zaterdag is de volgende dagorde van den generaal *Chassé* aan de bezetting der citadel en de zeemagt op de Schelde bekend gemaakt, en door dezelve met geestdrift beantwoord:

DAPPERE KRIJGSBROEDERS! Het oogenblik, waarop Oud-Hollandsche moed en trouw eene nieuwe proef zal ondergaan, nadert. Binnen weinige dagen zal zich een Fransch leger voor deze muren vertoonen, om ons, zoo mogelijk, tot de overgave dezer sterkte, benevens de onderhoorige forten, met kracht van wapenen, te dwingen. Vol vertrouwen op de regtvaardigheid onzer zaak, en gerust op uwen beproefden moed en verknochtheid aan Koning en Vaderland, zullen wij dit leger onverschrokken te gemoet zien.

Krijgsbroeders! heel Nederland en zelfs Europa houdt het oog op ons gevestigd! Toont dan in het algemeen, en elk uwer in het bijzonder, dat het vertrouwen, hetwelk onze dierbare Koning ons geschonken heeft, niet aan onwaardigen besteed is, en nemen wij het onwankelbaar voornemen, om ons, met mannenmoed, tot het uiterste te verdedigen. *Leve de Koning!*

Door den generaal *Chassé* is een raad van defensie voor het kasteel, de onderhoorige forten en de positie op de Schelde benoemd, bestaande uit de heeren generaal-majoor de *Favauge*, kommandant der infanterie; kolonel graaf *v. Quadt*, command. der 1ode afd. inf.; kapt. ter zee *Koopman*, kommand. der zeemagt voor Antwerpen; majoor *Voet*, plaatselijk kommandant; majoor *Seelig*, kommand. der artillerie; majoor *v. d. Wyck*, kommand. der genie, en den adjunct-intendant *Mulder* als secretaris. Tijdens het afzenden der laatste berichten van het kasteel, had deze raad van defensie reeds zittingen gehouden.

Registreersche berichten van het kasteel van Antwerpen tot den 20 November, des morgens ten 8 ure, houden in, dat men van daar nog geenerlei bewegingen bespeurd heeft, terwijl alleen door de voorposten enkele Fransche officieren gezien waren, en er overigens in of bij het kasteel niets bijzonders was voorgevallen.

Uit Bergen-op Zoom schrijft men, dat, volgens ingekomen berichten, den 20sten ongeveer 150 Fransche lansiers te Brabands Putten en ongeveer 100 man van dat zelfde wapen te Stabroek zijn aangekomen.

Ook in een herigt uit Breda van den 21sten wordt de aankomst van Fransche troepen te Brasschaet en te Calmthout gemeld. In eerstgenoemde plaats bevonden zich Fransche mineurs, die, naar men zeide, batterijen moesten opwerpen.

Uit berichten in de Belgische bladen blijkt, dat het materiël en het belegeringsgeschut van het Fransche leger, hetwelk te schep wordt aangevoerd, niet voor in den avond van den 20sten of den ochtend van den 21sten in den omtrek van Antwerpen kon aankomen. Een brief uit Boom zegt daaromtrent het volgende: „Wij verwachten hier morgen (den 20sten) 14 of 15 schepen of groote schuiten, die een groot gedeelte van het materiël, hetwelk voor het beleg van het kasteel noodig is, moeten aanbrengen. Daartoe behooren 80 stukken zwaar geschut, alsmede bouwtijers, mortieren, affuiten, legerwagens enz. Men heeft hier eene soort van kranen voor de ontlasting daarvan opgericht. Tot die ontlasting zullen ten minste twee dagen noodig zijn, en het zal dus wel drie of vier dagen moeten duren, eer het beleg van het kasteel eenen aanvang kan nemen.”

Heden heeft Z. M. de navolgende order geteekend.

Toen in het afgelopen jaar de belangen van het dierbaar Vaderland, in den hoogten drang der omstandigheden, ons in de noodzakelijkheid gebragt hadden, om de plaatshebbende onderhandelingen over de voorwaarden van scheiding tusschen Nederland en België met de wapenen te ondersteunen, zijn Wij tevens doordrongen geweest van Onze verplichting, om dit te doen onder nederig opzien tot den Almagtigen, en omop eenen plegtigen dag, daartoe door Ons bestemd, ons in vereeniging met ons getrouw volk, voor Hem neder te buigen, ten einde over onze wapenen zijnen Goddelijken zegen af te smeeken, welke ons later zoo ruime stoffe tot ootmoedige dankzeggingen heeft opgeleverd.

Nadat onze overwinnende krijgsvanden op den Vaderlandschen grond waren terug geroepen, om den algemeenen vrede te behouden, hebben Wij ons steeds met de hoop geveld, dat eindelijk een billijk verdrag de vrucht zoude zijn der steeds voortgezette onderhandelingen; Wij hebben niet geaarfeld, tot dat einde, Onze persoonlijke regten en de bijzondere belangen van Ons Huis ten offer aan te bieden, en zijn zelfs, bij de toenemende vorderingen der Belgische gezagvoerders en hunner begunstigers, gekomen tot de uiterste grenzen eener met de waardigheid en onmiskenbare belangen van het Vaderland bestaande roegevendheid.

Het gewenschte doel is echter ook daardoor niet bereikt. Onze laatste voorstellen zijn door twee der Mogendheden, die als bemiddelaars waren opgetreden, beantwoord door de vordering van de overgave der vestingen, welke, door moed en volharding, tot nu toe, voor Nederland bewaard zijn gebleven, als waarborgen eener billijke schikking; terwijl onze vertoogen over de wederregtelijkheid van zoodanigen eisch, zijn gevolgd door aanranding van de Nederlandse scheepvaart, en het inrukken eener Fransche heirmagt in België, bestemd om die onregtmattige vorderingen daadwerkelijk te ondersteunen.

In deze omstandigheden blijft Ons geene andere keuze over, dan de veiligheid, de regten en de onafhankelijkheid van Nederland te handhaven, door alle de middelen, welke de Voorzienigheid in Onze handen heeft gesteld, en die geschraagd worden door de Vaderlandsliefde, eendragt en standvastigheid van een volk, sedert eeuwen ook door de magtigste Staten geëerbiedigd.

Wel verre intusschen van te steunen op eigene krachten, gevoelen Wij nederig onze afhankelijkheid van den Opperheer der wereld, en vestigen Wij ons vast vertrouwen alleen op den Alwiltigen en Regtvaardigen Albestuurder, wiens sterke arm ons en Onze Vaders zoo dikwerf redding beschikte uit den grootsten nood.

Verlangende derhalve, in vereeniging met ons getrouw Volk, plegtig te naderen tot den troon van den Heer der Heirscharen, dien God van ons en Onze Vaders, om Zijne hulp en zegen ootmoedig af te smeeken; en willende daartoe bepalen Zondag den 22den December aanstaande, den dag waarop Wij, voor negentien jaren, in Onze Hoofdstad, met de heiligste banden, ons lot en dat van Ons Huis op nieuw verbonden aan dat van Nederland.

Hebben Wij goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goetvinden en verstaan bij dezen: Onzen Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde en andere eerediensten, behalve die der Roomsche Katholijken, en den Direc-

teur-Generaal voor de zaken van de Roomsche Katholijke Beroepers, ten te schrijven, om onverwijld, ieder voor zoo veel hem aangaat, de Bedienaars van de Godsdienst Onzentwege uit te noodigen, om op voormelden Zondag, den tweeden der maand December aanstaande, op de wijze, die niet de gebruiken en instellingen van ieder Kerkgenootschap overeenkomt, de openbare godsdienst-oefeningen bepaaldelijk in te rigten tot opwekking dier godsdienstige en vaderlandsche gevoelens, welke overeenstemmen met de tegenwoordige tijdsomstandigheden, en om voorts, door ootmoedige gebeden, de belangen van het dierbaar Vaderland aan den Almagtigen nederig op te dragen, en den Goddelijken zegen af te smeeken in den stift, tot welken Wij door de regtvaardigste zelfverdediging mogten geroepen worden.

En zijn Onze Minister van Staat en de Directeur-Generaal voornoemd belast met de uitvoering dezes.

's Gravenhage, den 21 November 1832.

(Geteekend)

(Geteekend)

WILLEM.

Van wege den Koning,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

Van den 22sten. Bovenstaand Koninklijk Besluit is heden door Zijne Excellentie den minister van Staat, belast met de Generale Directie voor de zaken der Hervormde Kerk, begeleid geworden, met de volgende circulaire aan de Leeraars der Protestantsche Christelijke Kerk in Nederland.

's Gravenhage, den 22 November 1832.

In de bedenkelijke omstandigheden, waarin zich ons Vaderland sedert meer dan twee jaren bevindt, hebben de Leeraars der Nederlandsche Protestantische Kerk niet nagelaten, bij de gewone Godsdienst-oefeningen, door vurige gebeden, onze dierbaarste belangen den Allerhoogsten op te dragen, terwijl zij tevens hunne leerredenen meermalen hebben ingerigt tot opwekking en versterking van Christelijke Vaderlandsliefde en van die maatschappelijke deugden, welke de eenige hechte grondslagen zijn van het geluk der volkeren.

Eene plegtige oproeping tot het houden van een algemeenen Bededag, op Zondag den 2 December aanstaande, ten einde alle de openbare Godsdienst-oefeningen op dien dag aan dat heilig doel te wijden, is vervat in het nevensgevoegd Koninklijk Besluit van den 21 dezer, no. 16.

De dagen onzer vaders niet alleen, maar ook de onze, herinneren ons tijden van nood, waarin de Nederlanders met moedig strijden ernstig bidden paarden, en door groote weldaden bevestigd werden in het vertrouwen op den Almagtigen. Ook de maand, die wij thans beleven, roept de dagen van benaauwdheid en van redding voor onzen geest, toen voor negentien jaren een verloren Vaderland aan ons werd wedergegeven; terwijl de in het afgelopen jaar zoo kennelijk onervonden Goddelijken zegen, in een korten maar roemrijken strijd, elk godsdienstig Nederlander nog met levendige dankbaarheid vervult.

Zoo rijke ervaring schenkt, bij al den ootmoed welke gevoel van schuld en zonden inboezemt, een geloovig vertrouwen, dat ook nu onze God en Vader genadig de smeekingen zal verhooren, welke uit onze bedehuizen tot Hem zullen worden opgezonden, voor ons dierbaar Vaderland, onzen geëerbiedigen en geliefden Koning en zijn Huis, onze Prinsen aan het hoofd van de Nederlandsche krijgsmagt, en voor al de edele strijders, die, zoo te land als te water, hun bloed en leven aan de verdediging van de eer en de regten van Nederland toewijden.

De Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Kerk, enz.
VAN PALLANDT VAN KEPPEL.

BESLUIT van den 23sten November 1832, betrekkelijk de oproeping van den Landstorm.

Wij WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

In aanmerking nemende, dat Engelsche en Fransche oorlogschepen op onze kustten zijn verschenen en een Fransch leger in België rukt, met het aangekondigd oogmerk, om met geweld de uitvoering aan te vangen van eene overeenkomst, tot welke de eer en het belang der Natie, ons verboden hebben toe te treden; dat deze omstandigheden het ten pligt maken, om al die middelen in gereedheid te brengen, welke door onze instellingen zijn voorgeschreven, tot verdediging van den vaderlandschen grond;

Gezien art. 203 der gronwet en de artikelen 78, 81 en 82 der wet van den 11 April 1827 (Staatsblad no. 17);

Gelet op Onze besluiten van den 17 dezer (Staatsbladen no. 49 en 50);

Op het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche zaken en van den Directeur-Generaal van Oorlog;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Gouverneurs der provincien zullen eene oproeping doen van alle weerbare mannen, die niet reeds in persoon in dienst zijn, het zij bij de zee- of landmagt, bij de Nationale Militie of Schutterijen, of bij eenig ander onder onze toestemming opgericht vrijwillig korps, ten einde zich gereed te houden, tot het doen van zoodanige diensten, als waartoe de Landstorm verplicht is. Deze oproeping zal zich echter voorloopig bepalen tot de zoodanigen, die den ouderdom van negentien jaren zijn ingetreden en hun vijftigste jaar nog niet hebben volbragt.

Art. 2. Mannen boven de 50 jaren en jongelingen beneden de 19 jaren, die verlangen zich aan den Landstorm vrijwillig aan te sluiten, zullen niettemin worden toegelaten.

Art. 3. De diensten van den Landstorm zijn de volgende:

a. Om, wanneer de aannadering van den vijand, door het luiden van de alarmklok wordt kenbaar gemaakt, zich dadelijk te begeven naar de vooraf door de plaatselijke besturen bepaalde verzamelaars, en van daar verder naar de bedreigde punten.

b. Om de naastbij gelegene vestingen of posten te bezetten, zoodra zulks, noodzakelijk of raadzaam geoordeeld zijnde, door Ons zal zijn bevolen.

c. Om militaire transporten te doen, indien de noodzakelijkheid zulks vereischt.

d. Om de oefeningen in den wapenhandel in elke gemeente, op daartoe te bepalen tijden, bij te wonen.

Art. 4. Met uitzondering van de gevallen, in de §§ a, b en c van art. 3 omschreven, blijft ieder bij zijn bedrijf en in zijne huiselijke betrekkingen, en de verplichtingen, bij dit besluit opgelegd, bepalen zich blootelijk tot het bijwonen der in § d van het zoo even aangehaalde artikel vermelde exercitien.

Art. 5. Zoodra de Landstorm, in de gevallen bij art. 2 uitgedrukt, de gemeente verlaat, zal dezelve op gelijke verzorging, bezoldiging en verdere voorregten aanspraak kunnen maken, als aan de Schutterijen in dezelfde omstandigheden is toegekend; doch daarentegen ook aan dezelfde verplichtingen onderworpen zijn.

Art. 6. De exercitien van den Landstorm zullen worden bestuurd door officieren, onder-officieren en soldaten der staande armee, nationale militie of schutterijen, die eervol ontslagen, op pensioen, retraite of gagement gesteld zijn, en daartoe door de plaatselijke besturen zullen worden uitgenoodigd.

Art. 7. Bij gebreke van een genoegzaam getal geschikte personen, om de exercitien te besturen, zal het plaatselijk bestuur bevoegd zijn, in dat gemis, door de keus van anderen, welke de ten deze gevorderde vereischten bezitten, te voorzien, of voorziening in dat gemis vragen, bij den Gouverneur der Provincie, die zich hieromtrent zal versaan met den provinciale kommandant en die deswege, zoo noodig, wederom de bevelen van het departement van oorlog zal vragen.

Art. 8. Ieder man van den Landstorm, bezitter van een geweer of jagt- of ganzen-roer, zal zich daarmede kunnen wapenen en alzoop op alle exercitien en togten verschijnen.

Art. 9. Het zal bovendien vrijstaan zich van sabels en pistolen te voorzien.

Art. 10. Aan hen, die geen geweer of jagt- of ganzen-roer bezitten, zullen, voor zoo ver zij door het Departement van Oorlog niet van geweren worden voorzien, piken worden ter hand gesteld, die, volgens een door dat departement te geven model en voor den daartoe bepaald wordenden prijs, in elke gemeente door de zorg der plaatselijke besturen zullen worden vervaardigd, en waarvan de kosten van 's Rijks wege aan de gemeenten zullen worden vergoed; desgelijks zal door het Departement van Oorlog voor het verstrekken der noodige amunitien worden gezorgd.

Art. 11. Niemand der genen, die tot de werkelijke dienst bij den Landstorm verplicht zijn, vermag zich aan zijne verplichtingen dienaangaande te onttrekken of daarvan te verschoonen, zonder wettige, door het hoofd van het plaatselijk Bestuur, met overleg van den hoogsten of oudsten in rang van den Landstorm in de gemeente, goedgekeurde redenen.

Art. 12. Ten einde te kunnen nagaan dat een ieder aan die verplichtingen behoortlijk voldoen, zullen van den Landstorm in elke gemeente, registers worden aangelegd, op welke van de in het voorgaande artikel vermelde redenen van verschooning aantekening zal worden gehouden. — Deze registers zullen tevens aanduiden, ieders ouderdom, beroep of betrekking, alsmede wie ongehuwd of we gehuwd of weduenaar is, en in de twee laatste gevallen, hoeveel kinderen ieder heeft.

Art. 13. De Gouverneurs der provincien zijn belast met de zorg voor alles wat de organisatie van den Landstorm betreft; zij verdeelen denzelven in ledere gemeente in kompanien en batallions of onderdeelen derzelve, stellen daarbij voorloopig de noodige officieren in dienst en dragen deze vervolgens, door tusschenkomst van het Departement van Binnenlandsche zaken, aan Ons ter benoeming voor; zij regelen almede den tijd der exercitien in ledere gemeente en zorgen voor de wapening; omtrent dit alles en hetgeen verder ten deze zal vereischt worden, zullen zij te rade gaan met den provinciale Kommandant.

Art. 14. Het tegenwoordig besluit zal door de zorg van de Gouverneurs der provincien dadelijk in alle steden en gemeenten op de gebruikelijke wijze ter kennis der ingezetenen worden gebracht.

Onze minister van Binnenlandsche Zaken en de Directeur-Generaal van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan Onze beoindene Zonen, den Veldmaarschalk en den Admiraal en Kolonel-Generaal medegeedeeld, en in het Staatsblad zal worden gedrukt.

Gegeven te 's Gravenhage, den 23 November des jaars 1832, en van Onze regering het negentiende.

WILLEM.

Van wege den Koning,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

Utgegeven den vier en twintigsten November 1832.

De Secretaris van Staat,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

LEIJDEN, den 20 November. Heden hebben de vrijwillige jagers onzer hoogeschool hunne wapenen wederom ontvangen. Aanstaaenden Donderdag zal er eene inspectie plaats hebben, en voortaan zullen zij wederom des Dingsdags en Donderdags twee uren exerceren. De compagnie of liever het korps dezer vrijwillige jagers was heden morgen 275 man sterk, doch in den loop van den dag zijn er nog velen bijgekomen, terwijl nog meerdere verwacht worden, zijnde de afwezigen ook aangeschreven om naar Leijden te komen, ten einde zich gezamenlijk, wanneer het bevel daartoe komt, naar het leger te begeven.

UTRECHT, den 22 November. In een brief, geschreven aan boord van Z. Ms brik de *Vliegende Visch* liggende op de buitenpost bij de Goeree, wordt onder dagteekening van den 19 dezer vermeld: „Dezen namiddag om 4 ure hebben wij eene zware kanonnade gehoord, van ongeveer een paar honderd schoten die niet langer dan 10 minuten duurde. Van top zagen wij een groot schip in het wesen, 4 à 5 mijlen van ons in zee, op hetwelk men aan het schieten was, doch geen ander schip bij hetzelfde: waarom wij gelooven, dat men op hetzelfde geëxerceerd heeft.” De brief is geëindigd onder dagteekening van den 20 dezer, en gewaagt daarbij ook niet van eenige ander voorval. Weshalve het gerucht van een gevecht, dat tusschen deze brik en eene fransche korvet zoude hebben plaats gehad, alleenlijk uit eene vooronderstelling moet ontstaan zijn.

BERIGTEN WEGENS DE HEERSCHENDE ZIEKTE.

overled.; hersteld; bijgek.; in behand. geblev.

Leeuwarden op den....	19 Nov.	0	1	0	2
„ „ „ „ „ „ „ „	20 „	0	0	0	2
„ „ „ „ „ „ „ „	21 „	0	0	0	2
„ „ „ „ „ „ „ „	22 „	0	2	0	0
Sedert het ontstaan der					
Ziekte van af den...	8 Oct.	33	37	70	0
Amsterdam.....	24 Nov.	1	0	3	9
Amersfoort.....	23 „	0	1	0	3

MENGELEWEEK.

OORSPRONG VAN DEN FRIESCHEN ADEL.

Den Friesen kan het wellicht welgevallig zijn, dat zij iets aangaande hunne Ingezeten, welke men vroeger met den naam van Edelen bestempelde, doch welke afstammelingen nu, tot de *Ridderschap van Friesland* behorende, genoemd worden, iets te vernemen; en het is daarom dat ik mij voorgenomen heb met korte trekken, hunnen oorsprong te beschrijven.

Voor en aler ik hietoe zal overgaan moet ik U eerst de betekenis van het woord Ieren kennen, zij zal kort zijn; ook geloof ik dat taalkundige geleerdheid hier overtoellig is.

Adel is afkomstig van het oude *ade*, *ode*, *ede* grond, bezitting betekenende, *adel* is dus niets anders dan grondbezitter, grondhebb; het zeggen dierhalven in vroegere tijden: *hij is van Adel*, wilde niet anders zeggen dan: hij is grondbezitter. *Adeling*, *Edeling* of *edele*, afstammeling van enen grondbezitter.

Dat dit *ade*, *ode* in de betekenis van voorouderlijke bezitting voorkomt, blijkt als noch in de betekenis van het woord *ethel* in 't Friesch *voorouderlijk goed* betekenende, ook wordt zulks bevestigd door de in Friesland bestaande naam van *eigenerfde*, dat niets anders dan Eigendom-bezitter is, dat is zoodanig iemand die, vrij gemaakt zijnde, eigene goederen aankocht, en bezat; dat dit waar is, gebleekt wederom uit den derden stand, welke *letsлага* genoemd werden, afkomende van *litik*, nu *liits* gesproken wordende en klein betekenende, en *slachte* geslacht, zoort; dus mindersoortigen, welke voor de invoering van het Kristendom, door ene vierde soort slaven genoemd, onderscheiden werden, en vrijen waren, maar noch geene bezittingen hadden. — De laatste stand schijnt in dien van *letsлага* ingesmolten te zijn.

Een bewijs voor het bestaan dezer standen in vroegere tijden, vinden wij in de *Lex Frisonum*, zoo ook in de *achtste keur der Friesche wetten*, doch daar dezelve noch in het *Asegabuch*, noch in de *oude Friesche wetten*, noch in een *Emsiger Landrecht* thans te Groningen berustende, zo nauwkeurig, als in 't *Hunsingvør Landrecht*, worden onderscheiden, heb ik gemeend uit de onder mij berustende Codex Ms. Eymius, dezelve hier te moeten geven; men zal hieruit zien, dat de bepalingen, welke ik zo even ten aanzien dier standen gaf, gegrond zijn; zie hier dezelve:

Thet is te achtste kest: Thet-ter nen huskerl with sinne hère te suite ne stride, sa hwersa thet were, thet ma fon thes kenenges haluen sogte til ene monne. geuet him ouercome, thet hi sines haides sceldech se; Ief hi bisoke, thet hi ne sikerade tuete-wasum en da wihum; wande thet ne thór nèn buskerl wihet sinne héra thekenening kempa léda, ande thi huskerl seel éronderis ende éronera sine Hera. Ief hit is Londraf sa scelen sufra siuwer ethelemen, end siuwer frimen, tha sé éin erua, end siuwer letsлага, thet érongebern were adfrí helse iwen ethele were; alsa scelma tha kenenge rihta.

Dit is de achtste keur: Dat geen huisman in een gevolg tegen zijnen heer strijde; zo wat dat het ware, waarvan men iemand van des konings wege beschuldigde, of het hem gebeurde, dat hij van zijn hoofd (te betalen) schuldig zij. Indien hij ontkennt dat hij zich zekeren moet twaalfersom op de heiligen; want daar en mag geen huisman tegen zijnen heer den koning suljd voeren; want de huisman zal eerder antwoorden en eerder (hulde) zweren aan zijnen Heer. — Zo het Landroof is, dan zullen zweren vier edele mannen en vier Vrijmannen, die eigenerfden zijn, en vier mindersoortigen, die vroeger ongeboren waren of vrije halsen of edelen waren. — Alzo zal men aan den Koning rechten.

Er bestonden dierhalve verschillende standen in Friesland en een derzelve, welke wij tot ons onderwerp uitkozen, werd die der *edelen* genoemd. Deze waren dus niets anders dan grondbezitters, en zij hadden natuurlijkerwijze *lieden*, (misschien wel van dezelfde betekenis als onze Friesche *lieten* en *lasen*), waarover zij zonder twijfel een zeker beheer en bestiering uitoefenden, en waarover zij als 't ware rechters waren, waarvan dan ook in latere tijden de zo menigvuldige rechters ontstaan zijn, welke naam naderhand met die van hoofdingen is verwisseld geworden; tot dat zij eindelijk in die der Grietmannen gedeeltelijk is overgebleven.

In de aangehaalde kest vinden wij: vier minder soortigen, die vroeger ongeboren waren of vrije halsen of edelen waren. Hieruit zoude ik opmaken, dat het een personeel recht was, en niet bij erfenis overging, en dat iemand zoodanig goed verliezende ook ophield tot dien stand te behooren en dit schijnt tot de regering der Hertogen van Saksen gedruurd te hebben.

De staatkundige toestand van Friesland, voor de regering dier Hertogen, waarin, grotendeels in naam alleen, Graven bestonden bracht dit mede, daar zij allen op gelijke hoogte in de maatschappij stonden en ook allen dezelfde rechten hadden en niet konden dulden, dat de eene over den anderen heerschte. Zelfs ging het zoo verre, dat zij niet eens, evengelijk in de naburige provincie Groningen, *Heren* wilden genoemd zijn.

Ieder Edeling had zijn eigen rechtsgebied, zijn eigen beheer, zijne eigene rechtspleging, later evenwel schijnen zij door algemeene wetten gebonden te zijn geweest, gelijk ons uit de *Lex Frisonum* gebleken kan, waar zij, voor ieder der standen afzonderlijk, doch voor allen, in iederen stand, gelijk waren.

De verplichtingen welke zij ten aanzien van bunnen Landheer den Keizer hadden, bestonden ten opzichte der verdediging hierin: Iemand die dertig pond erf bezat, moest paard en wapen hebben, die twintich had een slagzwaard, twaalf: speer en schild, en die minder had: koker en boog, waarmede zij tot de landverwering moesten verschijnen. — Zonder twijfel zullen de eerste hunne onderdanen, wanneer de landweer opgeroepen werd, tot een zeker getal hebben moeten mede nemen, evenwel vinden wij hier niets van gemeld; ik meen ergens gelezen te hebben, dat de twaalfde man eenmaal is opgeroepen geworden, doch ik vind ook ene bepaling, waar het mij voorkomt, dat op de ongeschikten en de jongste zonen na, allen schijnen te moeten opkomen. Zo vind ik in een MS. *Friesche Rechtskennis* genaamd, het volgende:

Deer weren tré broren ende weren alle folbroren, da noem dy jongste hyare fawere goed ende hyare moders, hy twyra tael ende by Aesga doem ende ty aire lyoda landruicht ende da twee ne mochten naet wida. Dit was aldus:

Da Fresen weren heyden to onruicht, da reden se wr hoff to ruichte, and weren schyldich da noerdsche koningh fan da ploeghe eenen pennich; da se christen werden and se to Rome foren, da wonnen se myt wige VIJ kerren XVIIJ kesta XXIIIJ landruicht and XXXVI sindruicht, and wrthigen da clippaschylta, and worden neric ende hinzich da suthersche by eningem and setma; jeff dy noerdsche koningh syne iywed leta op Freesland fara, so aegh ma to kedane to der Landwér cyne toleff winturade; hwaso dan fan da brotheran wtha land flage, ende thi oder dan sete to der landwér, and byhilde and byharde sines alderis iawa; kome da oder broderen weder, deer oeff da landflayn weren, so agen da twén neenedeel with d'yne jongste broder.

Daar waren drie broeders en waren alle volle broeders toen nam de jongste hun vaders goed en hun moeders, bij twistgeding en Azega vonnis en bij aller lieden landrecht, en de twe mocht het niet geworden. Dit was aldus: De Friezen waren heldenen te onrechte, toen reden zij naar 't hof om recht en waren schuldig den Noordschen Koning van den ploeg enen penning. Toen zij christenen wierden, en zij naar Rome voeren toen wonnen zij met strijd 7 keuren 17 kesten 24 landrechten en 36 zeendrechten, en gaven klingschatting en wierden gehoorzaam en onderdanig den zudelijken bij overeenkomst, en setma. Indien de Noordsche Koning zijn volk op Friesland liet voeren, dan moet men tot den Lanweer den twaalfjarigen roepen (dat is allen van af de twaalf jaren.) Wie dan van de broeders uit het land vluchteden en de andere dan verbleef tot den landweer, en behield en beheerde zijn ouders nalatenschap, zo de andere broeders wederkomen die uit het land gevloten waren, dan hebben die twee geen deel tegers den jongsten broeder.

Niets was dus natuurlijker dan dat men hun als gezachvoerders en bestierders ene meerderheid toekende, en zij als de afstammelingen van de oudste grondbezitters, bij de invoering van adellijke titels, onder die geren gerekend werden. Daar van dan ook, dat men bij den ouden Frieschen adel gene brieven van Adeldom kan vinden. Geen opgeroepen, zo als in andere landen, had hun dit gegeven, zij waren het door de steun des volks, gegrond op het vrij eigen bezit. In andere landen evenwel ten gevolge van Leengoederen.

Het geen men dus in andere landen ten gevolge van goederen, die men van den Vorst ter leen ontfing, *adel* noemde, was in Friesland ten gevolge van vrij en onafhankelijk bezit verkregen. De eersten moesten ten gevolge van de meerdere of mindere uitgebreidheid hunner lenen in klassen afgedeeld worden, en hier uit ontstonden de *Heren* (Krijgswannen), *Baronnen* of *Baarderheren* (districts-hoofden), *Graven* (administrators namens den Vorst in de landschappen); waar tegens over de *Hertogen* stonden (legeraanvoerders, legerhoofden), welke aan het hoofd der verdediging stonden. De tweden konden deze onderscheiding niet hebben, daar het volk hun gene onderscheiding toekende, en zij ook onder hun gene onderscheiding aannamen, en in hare geschiedenis vinden wij geen voorbeeld hiervan.

Toen evenwel de Hertogen van Saksen als Potestaten van Friesland begonnen te regeren werd er een register door het bevel van Georg van Saksen opgemaakt, waarbij alle de Heerschappen in de grietenlijen, zo mede de anderen, die ten gevolge der onlusten niet op hare plaatsen waren, werden opgenomen, en 't welk bij WINKELMUS bl. 402 te vinden is.

Dien ten gevolge zoude men dan moeten stellen dat, van af dat tijdstip de door den Vorst erkenden adel is ingevoerd, en van dat tijdstip afaan, even als in andere landen, dezelve erfelijk is begonnen te worden, ook in deze lijst vinden wij geen onderscheid van rang, en geen der Friesen, zelfs noch ten tijde van SICKO GOSLINGA, wilde zich boven de zijnen verheffen, en zulks heeft tot den jare 1795 voort geduurd.

Men moet evenwel de van elders ingekomene en met Friesche Vrouwen gehuwde Edeien hier niet toe rekenen, daar deze het door naturalisatie zijn, en in latere tijden hier zijn komen wonen. Deze nu eens van de lijst der Ridderschap van Friesland afgetrokken, dan blijven er niet meer dan elf oude Friesche families, als: CAMMENGHA, EIJSSINGA, HARINXMA, HEEMSTRA, HETTEMA, HUMALDA, SIRTEMA, SIJTSAMA, LIJCKLAMA, SCHFLTINGA, SMINIA over, welke laatste drie door onzen Koning in de Ridderschap van Friesland zijn opgenomen. Doch zo zij al niet vroeger als adellijken bekend waren, meer dan waarschijnlijk in de vroegste tijden, daartoe zullen behooren hebben, maar om dat hunne bewijzen bij het volk en niet in pergament berustende waren, uit de geschiedenis dit niet genoegzaam hebben kunnen bewijzen. Zonder twijfel zullen er noch wel afstammelingen der andere oude Friesche Familien aanwezig zijn, doch deze zijn niet openlijk bekend en ik kan dus van dezen daarom niets zeggen.

Hieruit blijkt dan, dat de oorsprong der *Friesche adel* zich op eigendom, niet op Vorsten gunst grondt. Zo ook, dat zij nimmer onderscheid in rang gekend hebben; men mag mij hier tegen werpen, dat er Ridders zo als JONGEMA, SJAARDEMA, CAMMENGHA enz. bestaan hebben, dit is zo: maar dit waren bloot personele titels, door verdiensten of gunst verkregen en bielden met den dood dier personen op. Ook schijnen de Friezen zich hier aan weinig gestoord te hebben.

Als ene bijzonderheid is het dierhalve te beschouwen dat, zo het niet om eenheid van benaming voor die adellijke lichamen geweest is, men de Friesche Edeien, tot ene Ridderschap gemaakt heeft, daar men hierdoor hun een nieuw aanzijn geeft, strijdig met hunne voorouderlijke rechten. Ene tweede bijzonderheid is, dat men thans de Familien van HARINXMA, HEEMSTRA SIRTEMA en SIJTSAMA den titel van Baron, (volgens Kon. besl. hun van ouds competerende) geeft, daar deze titels nimmer bij hunne voorouderen in gebruik zijn geweest, maar alleen de hogere van Friesch Edelman, en zo men al eens de van ouds competerende titels naders, dat is te zeggen: zo men eens onderzocht in welke betrekkingen hunne voorouderen in Friesland gestaan hebben, dan zoude men volgens het erfrecht aan zommige Familien den hogeren *Hertoglijken titel*, zo zij van *Potestaten*, den hogeren *Graven titel* zo zij van *Districtbestierders* afstamden, niet kunnen weigeren, en zij zouden zich vernederen als zij enen minderen titel aannamen; het was daarom, mijn inziens beter geweest, hunnen door hunne voorouderen gevoerden titel te blijven voeren, dan zich hierin naar de tijdsomstandigheden te schikken, te mer daar hunne voorouderen door allen tijden heen zo kiesch daaromtrent zijn geweest; misschien wel, om niet als vasallen van dezen of genen Vorst te worden beschouwd.

HETTEMA.

SPAARBANK.

Aan de ondergeteekenden opgedragen zijnde, om de gehondene administratie der Directie van de Spaarbank ter dezer Stede gevestigd, over de dienst van 1 Julij 1831 tot 30 Junij 1832 te examineren, hebben dezelve, met nauwgezetheit, de Boeken, de met dezen in verband staande stukken, de geldswaarde hebbende papieren, en de kas, onderzocht; en, alles accoord bevonden zijnde, de rekening over voorz. tijdsverloop gesloten.

Het strekt de ondergeteekenden tot genoegen, van te kunnen verklaren, dat het hen ten duidelijksten is gebleken, dat alles, betrekking hebbende tot gedachte administratie, in de meest volmaakte orde is, en dat het de HH. Directeuren, door den ijver, de voorzigtigheid, en het schrandere beleid, waarmede HED. deze hoogst nuttige Instelling besturen, heeft mogen gelukken, om de gesteldheid van het fonds, sedert de rekening-opneming van den vorigen jare, door een *niet onaanzienlijk voordeel te verbeteren*. En achten Zijl. het diensvolgens hunnen pligt, om, de Heeren, uitmakende de bovengen. Directie, bij deze openlijk, namens de Belanghebbenden, dank te betuigen, voor het, door HED. geheel belanglooze, en moeilijck verrigte werk ten dezen; en geluk te wenschen, met den voordeelige stand des Fonds; — en voorts aan hunne mede Ingezetenen de stellige verzekering aan te bieden, dat onder het beheer van een zoodanig Bestuur, welligt geen beter en zekerder middel is op te sporen, om gelden te doen bewaren en met eene matige rente te vermeerderen; waarom Zijl. dan ook, den genen, die door spaarzaamheid eenige penningen mocht hebben verzameld, gerust durven aan te raden, om gebruik te maken van deze Spaarbank.

Leeuwarden, den 24 November 1832.

W. R. VAN SIPPAMA.
D. TIJSSSEN.
N. FOCKEMA.
O. P. WALLER.
JOH. HORA ADEMA.

Gaarne iedere weldaad willende erkennen, gevoelt de Hervormde Gemeente van Oudeleemmer en Oudetrijne zich gedrongen, hare openlijke hulde en dank te betuigen, aan Z. M. onzen geëerbiedigden en beminden Koning, voor het bewijs van vaderlijke zorg en weldadige liefde, daar het Z. M. behaagd heeft, bij besluit van den 14 November 1832, eene intrekking te doen, voor 50 exemplaren, op eene Redevoering, uitgegeven door haren waardigen Leeraar, den Wel Eerw. en Zeer Gel. Heer J. F. H. Howling, ten doel hebbende, om in den nood, in de behoefte der armen ter dezer plaats te voorzien.

De Gemeente huldigt het edele doel hares Leeraars, en verblijft zich met de armen over het bezit van zulk een edelen vriend en leidman, waarbij zij aan elk der intekenaren, haren hartelijken dank betuigt; doch inzonderheid raamt zij het menschevriende en weldadige in dezen wederom zoo duidelijk blijktbaar van haren bemindde Vader en Vorst, die niets onbeproofd laat, om het leed van zijne getrouwe onderdanen te helpen verzachten.

Namens de Gemeente van Oudeleemmer en Oudetrijne voornoemd,
J. A. WESTRA.
H. K. SCHIVINK.

Onderzoek:

LEEUWARDEN, den 18 November 1832.

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

Getrouwd:

LEMMER, den 21 November 1832.

Getrouwd:

LEEUWARDEN, den 22 November 1832.

Getrouwd:

ACHLUM, den 22 November 1832.

Getrouwd:

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene bekenmaking voor bijzondere aan te nemen.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, AAFJE JOHANNA VAN SLO-TERDIJCK, geliefde Echtgenoot van Mr. E. J. OFFERHAUS.

Heden verlosse zeer voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, ALIDA ROMKES, hartelijk geliefde Echtgenoot van S. J. VAN DER GOOT.

Heden avont beviel vrij voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, mijne dierbare Vrouw, TRIJNTJE BOUMA, DIRK BROUWER.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed TJALLING PIETERS DE WILDE, in leven Koopman en Administrateur Armvoogd alhier, in den ouderdom van 51 jaren, na eene Echtere niging van ruim 20 jaren. Ik verlies in hem een dierbaar Echtgenoot, mijne 3 Kinderen een zorgdragend Vader en de maatschappij een harer nuttigste leden.

Heden overleed tot onze innige droefheid ons hartelijk geliefd eenigst Dochtertje TRIJNTJE MEINDERSMA, in den ouderdom van bijna zes jaren.

Heden overleed tot onze innige droefheid ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

Heden overleed tot onze innige droefheid, ons hartelijk geliefd dochtertje, JULIA VITRINGA, naauwlijks den ouderdom van vier jaren bereikt hebbende.

J. O. TERGUIN, Deurwaarder bij de Regtbank alhier, en C. F. DE VRIES. JELTE A. AGES. PALSKE S. LEMSTRA. A. P. SPANMAT, en LOUIZA BROERS. S. W. WESTRA, en B. S. HOEKSTRA, van Lollum.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residentende te Langweer, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen: 1. Ongeveer 15 bunder 45 vierkante roede en 54 vierkante el zoo vergraven als on- vergraven VEENLAND, gelegen onder Sintnicolaasga; benevens EEN TWEE- DE in een WATERMOLEN, aldaar, in eigendom behoorende aan Jan Hen- driks Windt, te Rohel, en Wigle Geukes van der Veer, te Nijehaske. 2. Eene HUIZINGE en ERF, bestaande in drie Kamers, staande en gelegen in den dorpe Sintnicolaasga, zijnde ongenummerd, in gebruik bij Johannes Tjitskes Rijpkema en anderen. En zulks in vijf perceelen. Te aanvaarden Sint Petri en den 12 Mei 1833. Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 29 November 1832, bij de beschrijving en den 13 December daaraanvolgende bij de finale toewijzing, telkens des namiddags ten twee ure, ten huize van Pier Pieters Veltman, Kastelein te Sintnicolaasga, en koopen op Condities dan voor te lezen, die inmiddels bij genoemden Notaris te vernemen zijn.

De Notaris T. S. VAN DER LEIJ, residentende te Langweer, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen, Op een crediet tot den eersten November 1833: Ongeveer 100 STAMBOOMEN, waaronder zware Esschen, Eiken en Ipen, als- mede ruim 50 perceelen KAPHOUT, onder Sintnicolaasga, Ieskenhuizen, Legemeer, Haskerhorne enz. — Nader bij Boekjes te specificeren. Wie hieraan gading maakt, come op Zaturdag den 1 December 1832, des voormid- dags ten 10 ure, ten huize van Douwe Hiebes Zeinstra, Kastelein op het Huisterbeide onder Legemeer, en koope op Condities dan voor te lezen, die inmiddels bij ge- noemden Notaris te vernemen zijn. De Notarissen Mr. W. J. HEMSING, residentende te Balk, en T. S. VAN DER LEIJ, residentende te Langweer, zullen, door het ministerie van eerstgemelden, als hietoe regterlijk gecommiteerd, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton Lemmer, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen: 1. Eene heerlijke en zeer aangenaam gelegene vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE en SCHURE cum annex, BOOMEN en PLANTAGIE, staande en gelegen op de Rijst onder Sintnicolaasga, en aldaar gekwoeteerd no. 29, bij Sake Meinders de Ree als mede-eigenaar wordende bewoond; groot ongeveer 39 bunder 35 vierkante roede en 10 vierkante el, zoo Weid-, Hooi- als Bouwland. Op Sint Petri en den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden. 2. Eene heerlijke en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met eene voor we- nige jaren nieuwgebouwde HUIZINGE en SCHURE cum annex, HIEMIN- GE, BOOMEN en PLANTAGIE, staande en gelegen in de Scharren onder Oudeouwer, nabij de Scharster Brug, en aldaar gekwoeteerd no. 21, door de Weduwe Roel Jacobs de Ree, als mede-eigenaarsche wordende bewoond; groot volgens kadastrale meting 22 bunder en 92 vierkante roede Weid- en Hooiland. Op Sint Petri en den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden. En zulks in perceelen, alles breder bij Bijzatten te omschrijven. Wie hieraan gading maken, komen op Donderdagen den 13 December 1832, bij de beschrijving, des namiddags ten twee ure, ten huize van Pier Pieters Veltman, Kas- telein te Sintnicolaasga, en den 27 December daaraanvolgende bij de finale toewijzing, des namiddags ten twee ure, ten huize van Wierd Ruurds Wierdsma, Kastelein bij de Scharster Brug onder Nijega, en koopen op aisdan voor te lezen Condities, die intusschen bij genoemde Notarissen te vernemen zijn.

De Notaris W. KUIJPERS, te Vrouwen Parochie, daartoe benoemd door de Regtbank van eersten aanzig te Leeuwarden, zal, bij continuatie, op Don- derdag den 29 November 1832, ten 4 ure 12 o-n middag, ten huize van den Kaste- lein Krol, te Hallum, fiscaal, ten overstaan van het Vrederegter van het kanton Hal- lum, bij verhooggeld presenteren te verkoopen: Eene roffale HUIZINGE, gekwoeteerd no. 65; sints korte jaren aanmerkelijk vernieuwd, GORTMAKERIJ met deszelfs ruime Zolders, STALLING en WAGEN- HUIS, met TUIN en BLEEK, voorzien van vele gerijtelikheden, waarin seert jaren eene Gortmakerij en een Winkel is gedreven, staande en gelegen op de Hooge Buren te Hallum, thans bij G. K. van der Meulen in gebruik; den 12 Mei 1833 vrij te aanvaarden; waarop geboden is f 2000. De Molen met deszelfs toebehooren, moeten door den Kooper bij de aanvaarding, op taxatie worden overgenomen. De kooper kan, des verzoekende, den geheelen koopprijs, tegen behoorlijke securi- teit, onder het gekochte behouden.

STRANDVONDERIJ. PUBLIEKE VERKOOPING op Ameland, op Maandag den 3 December 1832, door den Heer Strandvonder van genoemd eiland, van een GEDEELTE DER TUIGAGIE EN INVENTARIS; geborgen van het in de maand October jongstleden op de reize van Dertzig naar Rouen, gestrande Tjalkschip de Twee Vrienden, gevoerd geweest door Schipper Geert F. Stopper. Nadere informatien bij de Heeren BAREND VISSER & ZOON, te Harlingen.

EXECUTORIALE VERKOOP, Van VEE, BOERENGEREEDSCHAPPEN, MEUBELN en HUISGERA- DEN, op Donderdag den 29 November 1832, des morgens ten tien ure, ten huize van Jnte Geubens Jntema, Huisman onder Bolsward; gearresteerd ten diens laste, en ten verzecke van den Welgeboren Heer Mr. A. W. DE BLOCC VAN SCHEL- TINGA, Vrederegter van het kanton Heerenveen enz. wonende op den huize 't Oran- jewoud onder Oudeschoot. VAN PUTTKAMMER, Procureur. Men presenteert bij gesloten briefjes TE VERHUREN: Eene heerlijke ZATHE en LANDEN, gelegen aan het dorp Heeg, voor den tijd van vijf jaren, aan- vang nemende Sint Petri en Mei 1833; groot volgens kadastrale meting acht en der- tig bunder en ruim zes en zeventig v. roede, alle Greidlanden; thans in gebruik bij den Koopman Jelle R. Weima en Vrouw. De briefjes moeten franco ingezonden wor- den vóór of op den 15 December 1832, bij U. EKEMA, in het Grietdijhuis te Sneek, bij wien de Verhuurcondities te vernemen zijn. In de provincie Vriesland wordt uit de hand te KOOP aangeboden: Eene welbe- klante en in volle werking zijnde ZEEPZIEDERIJ, met daarbij staande goede WOONHUIZING, STAL en WAGENHUIS. De gegadigden gelieven zich tot na- der onderrigt te vervoegen ten Kantore dezer Courant.

Bij besloten briefjes te huur, OM MET PETRI EN 12 MEI 1833 TE AANVAARDEN: 1. Eene ZATHE en LANDEN, te en onder de stad IJlst, bij de Weduwe Het- te Murks Jellema in gebruik, groot ingevolge kadastrale meting 37 bunder 39 v. roede 90 v. el, alle Greidlanden. 2. Eene ZATHE en LANDEN onder den dorpe Jutrip, bij Sjoerd Feikes van Dijk in gebruik, groot ingevolge kadastrale meting 42 bunder 93 v. roede 65 v. el, alle Greidlanden. 3. Eene ZATHE en LANDEN, waarvan de Huizinge in 1824 nieuw gebouwd, staande aan het Pad bij de Kerk te Jutrip, bij Nijze Pieters Buma in gebruik, groot ingevolge kadast. meting 34 bunder 72 v. roede 40 v. el, alle Greidlanden. De Condities van bovenstaande plaatsen zijn te vernemen ten huize van den el- genaar ARM. HESSELINK, Olfeslager op het Kleinzand te Sneek; bij wien de brief- jes vóór of op den 1 December aansaande moeten worden ingeleverd. Om met Petri en 12 Mei 1833 te aanvaarden, te huur: Eene ZATHE en LANDEN, gelegen te Zuidrock, bij de Joure, in gebruik bij E. Meine Johs. Hooijsma, groot ter naam en laam 42 bunder 25 v. roede 51 v. el en 78 v. palm, alle Greidlanden. De Condities zijn te vernemen bij JOHs. TUIJMELAAR, te Heerenveen.

Uit de hand te huur, Om direkt te aanvaarden: Eene welbeklante BAKKERIJ, staande en gelegen te Workum. Te bevragen bij JAN VAN DER LAAN, Mr. Bakker te Wor- kum, of bij GOSSE CORTER, Koopman te Sneek. Brieven franco. VOOR BUITENVAARDERS. Aan de belanghebbenden wordt bekend gemaakt dat provisioneel in de plaats van de op het westeind van Ameland omvergewaalde Kaap, eene Steng met Hekwerk is geplaatst. Armbestuurders van Harlingen belast met de Directie van Tonnen en Bakenen, T. SMIDT. Een ZADFLMAKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, om de affaire te kunnen waarnemen, liest on ehuwd, kan van stonde aan werk bekomen bij de Weduwe F. J. MOVEMA, in het Ruiterskwartier te Leeuwarden. Bij L. SCHERBEEK, te Leeuwarden, is gedrukt en als vorige jaren te bekomen: VRIESCH JAARBOEKJE, of ALMANAK voor het jaar 1833. à 25 cent. ZAK ALMANAK voor de provincie Vriesland, voor het jaar 1833, verguld en in net bindje en kosten à 30 Cent. Voorts de gewone ALMANAKKEN. Bij bovengemelde is tevens te bevragen eene BOVEN-VOORKAMER te huur, op het aangenaamst dezer Stad.

PRJSCOURANT DER EFFECTEN.

Table with columns for location (NEDERLANDEN, SPANJE, POLEN, OOSTENRIJK, NAPELS, DENEMARKE, ENGELAND, GRIEKENLAND) and various financial instruments like Schuld, Perpetuel, Renten, etc., with corresponding prices.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD HARLINGEN, brengen door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de uitloingen der aanneelen in de Negotiatie voor de kleine Stuis, en van die van de f90,000 ten laste dezer Stad, zullen plaats hebben op Maandag den 3 December 1832; des middags ten 12 ure, op den Raadhuis aldaar. Burgemeester en Wethouders voornoemd, SJOERD S. WIJMA. Ter ordonnantie van dezelve, K. BLOK.

De GRIETMAN VAN FRANEKERADEEL, roept door deze op de Stengereg- tigde Hervormde Florenstijgigen van den dorpe Achlum, om op Vrijdag den 30 November 1832, des morgens ten 10 ure, in persoon of bij Volmagt te com- pareren in de Kerk van dien Dorpe, om de Kerkerekening over 1831 op te nemen, en na welbevinding te sluiten, een Kerkvoogd te benoemen, en de begrooing voor 1833 te helpen daarstellen. De Grietman voornoemd, J. M. VAN BEIJMA THOE KINGMA. Ter ordonnantie van dezelve, S. WIJBENGA.

Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA, Notaris te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van den Heer en Mr. A. TELTING, Advocaat aldaar, op Maand- agen den 3 December 1832 provisioneel, en den 17 daaraanvolgende fiscaal, telkens des namiddags om 4 uren, in het Klein Wagenje bij de Vrouwenpoort binnen deze Stad, verkoopen: Eene welbetimmerde HEEREN HUIZINGE, gekwoeteerd met letter C, no. 288, bestaande in onderscheidene zeer wel ingerigte Vertrekken, voorzien van de veretschre Commoditeiren, eene ruime PLAATS, met Regenwatersbak en Pomp, groot BLEEK- VELD en ZOMERWONING aan de Tweebaksmarkt, alles staande en gelegen bij den Ossekop te Leeuwarden, door den Heer W. B. van der Kooi, thans nog als huur- der wordende bewoond voor f 350 's jaars, 14 dagen ra de finale toewijzing te aan- vaarden. — De bezigtiging dezer Huizinge kan geschieden op de zittagen, van voor- middags 11 tot namiddags 1 uur.

De Secretaris en Notaris Mr. P. J. MEBIUS, zal, op Woensdag den 28 Novem- ber 1832, des namiddags ten 3 ure, ten huize van D. K. de Jong, Kastelein te Berlikum, publiek verhuren: Eenige stukken kostelijk GUARDINIERSLAND en HOVEN, gelegen te Berli- kum, zamen groot 6 bunder 52 v. roede 18 v. el, behoorende aan de Weduwe van H. T. Appelhuf, bij onderscheidene huurders in gebruik.

BOELGOED.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal, op Dingsdag den 4 December 1832, des voormiddags ten 9 ure, ten sterfhuize van wijlen den Heer A. P. Lijchlama à Nijehals, te Arum, publiek, bij boelgoed en gereeden gelde, presen- ten te verkoopen: Een proper en wel geconserveerden INPOEDEL, bestaande uit Meubelen en Huisgeraden, waaronder 1 Kabinet, 1 Pulpitum, 1 Laadstaf, 12 Porseleinkasten, 1 Klok, (Staartstuk) 1 groote Spiegel, 2 kleine dito, 3 Tafels, 12 nieuwe Stolen, Schilderijen, fijn Porselein, Engelsch. Delfsch en ander Aardewerk, 1 groote en 2 kleine koperen Kerels, Glas, Koper, Tin, Blek en IJzerwerk alsmede 1 Linnenman- gel, 3 Bedden met toebehooren, Bed- en Taledilinen, Mans Kleederen, en al hetgeen meer 79) worden te voorschijn gebracht.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, Iij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.